

1893-2010

Gyülekezeti Hírmondó

2010. nyár-ősz

6. évf. 2-3. szám

Körlevél

A Pesterzsébet Központi
Református Gyülekezet tagjainak

Szeretettel köszöntöm testvéremet, családját tagjait ezzel a már hagyományos őszi körlevéllel. Ennek első részében rövid összefoglalást adok a mögöttünk levő idő (pünkösdtől kora őszig) gyülekezeti eseményeiről, majd az előttünk levő terveinkről.

Hálaadásra indító tavaszunk majd nyarunk volt. Májusban konfirmált: 21 testvérünk! Nagy sikerrel bemutatkozott a gyülekezet előtt az évek óta dolgozó ifjúságunk zenekara, a zsúfolt nagyteremben.

Májusban emlékeztünk meg Kósa Lajos volt főgondnokunkról, aki 5 éve hunyt el.

Június a nyári táborokra, konferenciákra való készülődés jegyében telt, majd Balatonfüzfőn VI. 28.-án elkezdődött a „kisífi” egyhetes tábora.

Kisújszállásra indultunk ezután, ahova iskolai és gyülekezeti hittanosainkat gyűjtöttük egybe, akik szép napjaik örömeiről és eredményeiről a soron következő vasárnap a gyülekezet előtt is beszámoltak.

A nagyífi törzshelye évek óta Dömsöd! Itt is csodákat élhettünk át. E táborokról többet a Gyülekezeti Hírmondóban lehet olvasni!

Még a nyár folyamán elkezdtük a – beázások következtében a beszakadás határára érkezett – volt harangozó lakás felújítását és átépítését az évekkel ezelőtt elnyert építési engedély birtokában. Egyházmegyénktől 2,5 millió, az erzsébeti Önkormányzattól 1,1 millió forintot kértünk és kaptunk ehhez, köszönet érte!

Itt az ünnepi félév kezdete, a hittan beiratkozások majd a hittancsoportok szervezésének ideje.

Kérünk minden szülőt, nagyszülőt hogy segítsenek. Református gyermek ne maradjon ki a hitoktatásból. Lehetőleg egy se!

Az őszi evangélizáció tervezett ideje: 2010. IX. 27 (hétfő)- X. 01. (péntek).

Indulnak ősszel az Erzsébeti Esték kulturális rendezvények is, kezdő alkalmunk: IX. 26. vasárnap este 6 óra. Előadást tart Károli Gáspárról Takaró Mihály irodalomtörténész. Az alkalmak ingyenesek, mindenkit szeretettel várunk.

Szeretettel hívjuk és várjuk minden vasárnap (d.e.10 órától) és a hétközi (gyermek, ifjúsági,

felnőtt, asszonykori, férfikori és házaspári)
alkalmainkra.

Honlapunkon www.pkre.hu figyelemmel
kísérhető gyülekezetünk élete.

Áldás és Békesség:

2010. szeptember 1.

Takaró Tamás

*Az új tanévhez adjon útravalót
Reményik Sándor verse*

Templom és iskola

Ti nem akartok semmi rosszat,
Isten a tanútok reá.
De nincsen, aki köztetek
E szent harcot ne állaná.
Ehhez Isten mindannyitoknak
Vitathatatlan jogot ad:
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

Ti megbecsültök minden rendet,
Melyen a béke alapul.
De ne halljátok soha többé
Isten ígését magyarul?!
S gyermeketek az iskolában
Ne hallja szülője szavát?!
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

E templom s iskola között
Futkostam én is egykoron,
S hűtöttem a templom falán
Kigyulladt gyermek-homlokom.
Azóta hányszor éltem át ott
Lelkem zsenge tavasz-korát!
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

A koldusnak, a páriának,
A jöttmentnek is van joga
Istenéhez apái módján
És nyelvén fohászkodnia.
Csak nektek ajánlgatják templomul
Az útszélét s az égbolt sátorát?
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

Kicsi fehér templomotokba
Most minden erők tömörülnek.
Kicsi fehér templom-padokba
A holtak is mellétek ülnek.
A nagyapáink, nagyanyáink,
Szemükbe biztatás vagy vád:
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

1925

A gyülekezet életéből

*Az elmúlt hónapok gyülekezeti
programjai:*

- 03. 29- 04. 01. Bűnbánati előkészítő hét
- 04. 02. Nagypénteki bűnbánati úrvacsorás
istentisztelet
- 04. 4-5. Húsvéti úrvacsorás istentisztelet
- 04.11. Takaró Tamás erzsébeti szolgálatának
25. évfordulója
- 04. 16. Énekkar pesterzsébeti koncertje
- 04. 17. Énekkar szegedi koncertje

Kórusunk a szegedi Dómban énekelte a Kreol misét

- 04. 18. Takaró Károly nagytiszteletű úr
szolgálat
- 04. 24. Bp.-Déli Ref. Egyházmegye pesti
gyülekezeteinek konfirmandus találkozója
- 04. 25. Bagi László nagytiszteletű úr
szolgálat
- 04. 30. Erzsébeti Esték (A „száműzött magyar
irodalom – Takaró Mihály előadása))
- 05. 06. Kisebbik ifjúsági körünk 5.
születésnapja

- 05. 08. Konfirmációs vizsga
- 05. 09. Konfirmáció
- 05. 16. Megemlékezés Kósa Lajos főgondnok úrról, halálának 5. évfordulóján
- 05. 17- 21. Pünkösdi előkészítő hét
- 05. 23-24. Pünkösdi úrvacsorás istentisztelet
- 05. 30. Erzsébeti Esték (A „száműzött magyar irodalom – Takaró Mihály előadása)
- 06. 04. Az ifjúság látogatása a dunaharaszti bányában
- 06. 06. Ifi zenekar bemutatkozó koncertje

Az ifizenekar

- 06. 13. Kiss László nagytiszteletű úr szolgálata
- 06. 13. Énekhar évadzáró koncertje
- 06. 28-07. 04. Kis ifi tábor Balatonfűzfőn
- 06. 12- 17. Hittanos tábor Kisújszálláson
- 07. 19. - 26. Nagy ifi tábor Dömsödön
- 08. 05. Templom karzatainak rendbetétele - nagy ifi
- 08. 21. Mólyáné Esztike néni 90. születésnapján ifjak köszöntik
- 08. 29. Takaró Tamás Máramarosszigeten szolgál
- 09. 05. Kálmán Béla lelkipásztor úr szolgálata

Népmozgalmi adatok

Megkereszteltük:

Venczli Márk, Kovács Barbara, Miklós Zsolt, Gonda Andrea, Sipka Márk, Papp László, Benedek Viktória, Dániel József, Rácz Hunor Attila, Varga Levente Dávid, Boskovitz Petra, Török Bence Tihamér, Kiss Ferenczi Bíborka, Abramovszkaya Júlia. Lábár Kristóf, Karczagi András, Sarkadi Botond, Bezzegh Noé Zoltán

Megeskestük:

Barna Tamás és Pántya Amália, Marc Olivér és Finna Györgyi Éva, Dániel József és Garai Ágnes, Császár Tamás és Viló Judit

Eltemettük:

Nagy Irén, Makoviczki László, Sárközy Júlianna, Magosi Magdolna, Győrfi István, Pap Lajos, Kazai László, Lakatos Ildikó, Tóth Piroska, Pap Mária, Turák Kálmán, Bager Brigitta, Salamon Margit, Nagy Márta, Villányi Zsuzsanna, Bácsai Klára, Kósik Ilona, Vágner Laura Anna, Diskay Irén, Balázs Róza

Konfirmáltak:

Bábszki Dávid, Benke Bálint, Dányi Elemér, Fejes-Tóth Gábor, Géczi István Gergely, Kiss Gyula Richárd, Kosztoványi Péter, Lajtár István Zoltán, Miklós Zsolt, Molnár Péter Tamás, Takaró Máté, Bancsi Eszter, Gonda Andrea, Hegedűs Gyöngyi, Juhászné Ilyefalvi Emese, Kovács Barbara Diana, Máté Katalin, Miklós Vivien, Pappné Horváth Viktória, Veér Annamária

A gyülekezet tagjai mesélik...

Nyári táboraink

Az idei esztendőben három tábort szervezett gyülekezetünk hittanos gyermekeink és ifjúságunk számára.

Táborozó gyerekek

Hittantábor

Gyülekezetünk nyári gyermektáborát a Nagykunság szívében, egy ősi kun településen, Kisújszálláson töltöttük harminc gyermekkel és öt hitoktatóval. Hetünket két fő téma köré szerveztük, mind a lelki-szellemi, mind a szabadidős programokat tekintve. Témaválasztásunkat a vidéki életforma és környezet adta. A hét folyamán ellátogattunk Palágyi Irénke néni kertjébe, aki nagy szeretettel tanította a gyerekeket a kertjében található veteményekről, fákról, gyümölcsökről, virágokról. Kenderesen gazdag program várt ránk. A Néprajzi Kiállító teremben láthattunk régen használt mezőgazdasági eszközöket. A Tengerészeti Múzeum is sok érdekes látnivalót kínált. Második helyszínünk a Horthy Kastély volt, ahol ma mezőgazdasági szakiskola és kollégium működik. Végezetül a református templomba is ellátogattunk, ahol Vida Mónika orgonált nekünk. A következő nap a Karcagi Kunlovarda vendégei voltunk. Az állomásról két lovas kocsi vitt el minket a tanyára, ahol őshonos állatok várták a gyerekeket. A híres ötfogatos lovasbemutató után mi is lovagolhattunk. Végül malacfogó versenyen vehettek részt, melynek meglepetésszerű eredményeként a visító jószágot tán még ma is keresi a gazdája... Szerveztünk számháborút, sport vetélkedőt, pingpongot, illetve naponta frissítő strandolással zártuk a programot. Néhány lelkes kisifis a tábori élet minden területén szeretettel vette körül a kisebbeket, egyebek mellett kézműves foglalkozások szervezése, játék a strandon, esti mese, konyhai segítségnyújtás. Köszönjük ezt nekik!

Jézus az Isten országának titkait a mindennapi életből vett példákkal hozta közel az emberekhez. Beszélt a Magvetőről, a terméketlen fügefáról, a konkoly és a búza példázatáról. Délelőttönként mi is, a környezet adta lehetőségeket megragadva, a felsoroltakon túl az Édenkertről, és a lélek gyümölcseiről szóló történeteket dolgoztuk fel. Az esti áhítatok témája Ruth történetén keresztül a család volt. Estéről-estére megértettük, hogy Isten gondviselő jósága hogyan vezette az oltalmat kereső és találó

Ruthot és Naomit. Bár életük tragédiáinak okai nem tárulnak fel előttük, Isten új jövő felé vezeti őket. Mi is bátran vessük családjaink, gyermekeink sorsát ugyanennek az Istennek a kezébe, mert ő ma is velünk van, bármilyen nehézséggel kell is szembenéznünk!

Takaró Monika, Sepsi Márta

Tábori csoportkép

A kisifi tábora

A kisebbik ifjúsági közösség Balatonfüzfőn tartotta meg szokásos, egyhetes konferenciáját. Urunk szép idővel ajándékozott meg bennünket. Az Ő életet munkáló sugarai a lelkekbe is besütöttek. Hetünk a megkötöző erőkről és az ellenük folytatott harcról szólt. Fiatal lelkipásztorok tartották az előadásokat; „Megkötöző erők”, „Az ellenség műhelyében”, „Az erősebb fegyveres”, „Nem test és vér ellen van tusakodásunk”- címmel.

Estéknként evangélizáción vettek részt a fiatalok. Különösen megáldotta Isten kis közösségünk táborát. Három testvérünk átadta az életét Jézusnak. Ennél fontosabb nem történhet az ember életében. Egy barátunk komoly megkötözöttségből szabadult. Néha hajnalig tartó lelki beszélgetésekben lehetett része a munkatársaknak. A kisebbik ifjúsági kör megerőtlenedett a mögöttünk hagyott két esztendőben. Nagyon örültünk, hogy huszonketten mégis eljöttek konferenciánkra. Balatonfüzfői táborunk után élő reménységgel várjuk közösségünk megerősödését.

Családi nap Dömsödön

Az idősebbik ifikör idén is Dömsödön tartotta csendeshetét. A tanítványi élet örömeiről, küzdelmeiről, próbáiról hallgattunk előadásokat. A Szentlélek különösen megáldotta, betöltötte a lelkeket. A múlt napokkal egyre több csodát éltünk át. Mindenkit érintett, három testvérünket pedig egészen „magasba emelte”, mint Jézus megdicsőülésekor Pétert, Jakabot és Jánost a hegyen. „Elváltozott” Krisztus, dicsőségbe öltöztetett három barátunk számára; Jézust annak láthatták meg Aki; hatalmas, büntörlő, megbocsátó Isten. Hetünket úrvacsorás istentisztelettel zártuk, ahol Isten ígéje arról szólt, hogy a hegyről le kell jönni, mert az a tanítványok életében is ritka, minősített idő. Minket „völgylakónak” teremtett Isten. Mégincs mitől félni, hiszen Jézus az Aki fölvitte és viszi övéit a látások hegyére, de Ő is az, Aki levezeti gyermekeit. A völgyben pedig megkötözött emberek, értetlen, kíváncsi hömpölygő tömeg, erőtlen tanítványtársak és beteg emberek várják őket. Elérkezett a hétfő, táborunk utolsó napja, amikor vissza kellett indulnunk a látás, a csodák, a szentek közössége és Jézus erőteréből a tanítványok szolgálati helyére; családjainkba, munkahelyünkre, beteg és megkötözött emberek, a szürke dolgozós hétköznapiak közepé, ahova a mi meghívásunk szól, de ahol a keresztfelvételünk és annak tudatos hordozása által válunk igazi tanítványokká. Nem lehetünk elég hálásak táborainkért. Istenünk befogadott-befogadhatatlan szeretete, óvó-védő, minket megáldó jelenléte

felejtethetetlen, érthetetlen mégis olyan valóság, amely sok-sok fiatal szívben éli és végzi tovább a maga építő-gyógyító munkáját. Köszönjük a testvérek és a gyülekezet vezetőinek, elöljáróinak imádságait, anyagi támogatását! Mindenért legyen dicsőség a mi Urunk, megváltó Jézus Krisztusunknak!

If. Takaró Tamás

Mólya Eszti nénit köszöntöttük 90. születésnapján

„Most azért megmarad a hit, remény, szeretet, e három; ezek között pedig legnagyobb a szeretet.” (I.Kor. 13:13.)

Pál apostol szeretet himnuszának utolsó versébe vetett hitünket kifejezve 2010. augusztus 21-én, szombaton meglátogattuk Mólyáné Eszti nénit, gyülekezetünk 1937 óta hűséges tagját. Látogatásunk célja az volt, hogy az 1920. augusztus 10-én született Eszti néni 90. születésnapja alkalmából meglepjük és felköszöntsük. Tortával és virággal érkezünk, és sikerült a meglepetés megható erejével örömet okozni idős testvérünknek, aki szívesen mesélt fiatalságáról.

Egy óras ottlétünk alatt igei köszöntőként ifj. Takaró Tamás lekipásztor felolvasott az első korinthusi levél 13. részéből verseket, mely után Eszti néni majd Tamás vezetésével imádságban adtunk hálát Krisztusnak, testvérünk hosszú és hűséges életéért. Búcsúzásunk előtt közösen dicsértük az Urat, Eszti néni kedvenc énekével, a 277. dicsérettel, mely után elbúcsúztunk, majd hazaindultunk.

A látogatáson részt vett Vályi-Nagy Katalin, ifj. Takaró Tamás, Bagdy Attila, Martsa Miklós és Papp Gábor.

Esztí néni a fiatalokkal

Papp Gábor

A „száműzött” magyar irodalom Tormay Cécile (1875-1937)

A XX. századi magyar irodalmi kánonból méltatlanul száműzött nagy íróink reprezentáns alakja Tormay Cécile. A század első felének legismertebb magyar írónője itthon és külföldön is. Méltatói közt egyaránt megtalálható a korszak kiemelkedő hazai irodalomtörténésze, írója: Szerb Antal, valamint európai méltatók - irodalmi, politikai irányultságtól függetlenül - D'Annunzio, illetve Anatole France.

Földbirtokos, arisztokrata családból származik. Apja Tormay Béla, a MTA tagja, a Lipót Rend, a Vaskorona Rend tagja, nádudvari földbirtokos. Anyja, barkaszoí Barkassy Hermin. Tormay csodagyerekek indul, 14 évesen - külön engedéllyel - állami képesítő vizsgát tesz, németül, olaszul, franciául, latinul beszél.

1900 és 1914 között több európai körutat tesz, bejárja Dél- és Nyugat-Európát.

Írói pályáján novellistaként indul, első kötetei - Apródszerelem (1899), Apró bűnök (1905), már különleges, atmoszféra-teremtő tehetségéről tanúskodnak. Az Emberek a kövek közt című regényének líraizált prózáját általános elismerés fogadja.

1912-ben kezdődik nemzetközi karrierje, D'Annunzio lefordítja két novelláját. 1913-ban Marcel Prévost közli írásait, a Revue de

Paris-ban, Anatole France ír elragadtatott, dicsérő kritikát írásművészetéről. Még ebben az évben S. Fischer, neves berlini könyvkiadó, megjelenteti az 1911-ben írt, Emberek a kövek között című regényét németül. A Berliner Tagesblatt folytatásokban közli a művet.

1914-ben megjelenik legjobb regénye, a Régi ház, melyet azonnal kiadnak Németországban is, hamarosan lefordítják olaszra és franciára, majd néhány év múlva megjelenik Norvégiában, Svédországban és Dániában is. Az MTA Péczy díjjal jutalmazza a regényt.

Szerb Antal a következőket írja a Régi házról: "A Régi ház révén vált ismertté és népszerűvé ez az egyáltalán nem népszerűsége születtettség. Akkoriban, - gondolom igazságtalanul, - azt vetették a szemére, hogy könyve túlságosan hasonlít a Buddenbrooksrá. Pedig a hasonlóság csak felületi, csak a témára vonatkozik, csak abból áll, hogy a Régi ház is a családregények típusába tartozik, és hogy ő is egy hanyatló patrícius-család történetét mutatja be. De hangulatban, kifejezésben, tehát a lényeges dolgokban Tormay Cécile impresszionista, lírai színezetű szó- és hangulat-művészete semmi rokonságot nem mutat a fiatal Thomas Mann széles naturalizmusával. Az igazi mester, azt hiszem, Jens Peter Jacobsen lehetett. Jacobsenben van ennyi beteg szépség, halál-nosztalgia, pusztulás-zene a mondatok ritmikájában, a hasonlatok színezésében. A Régi ház pesti patríciusai a magyar irodalom legészakibb, legskandinávabb figurái. Akkor koráramlat volt ez a >>szeptemtrionalizmus<<, ahogy az összehasonlító irodalomtörténet egy régebbi, de hasonló jelenséget nevez - mindenesetre Tormay Cécile volt a legérdekesebb képviselője."

Pályája 1918-ban a tragikus történelmi események hatására fordulatot vesz. A korabeli arisztokráciával, valamint a politikai elittel kapcsolatot tartó írónő döbbenet tapasztalja, hogy milyen bűnű, tehetetlen fásultsággal törődnek bele Magyarország vezető politikusi az ország széthullásába a veszített háború után.

Miközben naplószerű pontossággal rögzíti az

eseményeket, maga kezd nemzetmentő akcióba, szervezőmunkába.

Tormay Cécile

Létrehozza a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségét, illetve cikkeket ír azzal a céllal, hogy bemutassa az ország népének a Budapesten történő események valódi hátterét. Üldöztetés lesz az osztályrésze, 1918 végétől 1919 augusztusáig Földváry Erzsébet álnévvel bujkál Balassagyarmat környékén. A Tanács-diktatúra egész ideje alatt neve a likvidálandók listáján szerepel. A Kommün bukása után 1920-ban megjelenik a leghíresebb műve: a Bújdosókönyv, mely két részből áll. Az első az 1918. okt. 31-től 1919 márc. 21-ig, a második az 1919 márc. 21-től, aug. 8-ig tartó magyarországi eseményeknek a pontos, naplószerű leírása. A mű egyszerre lírai önéletrajz-részlet, izgalmas, regényszerű napló, memoár és hiteles krónika, kordokumentum. A könyv megírásának technikájára az a jellemző, hogy a tények, események objektív leírása után azok szubjektív kommentálása, illusztrálása következik. Az illusztráció mindig erőteljes, metaforikus nyelven történik, minduntalan legyőzi a Krónikást az Író. Telitalálatos közelképekben mutatja be a korszak főbb politikai szereplőit, például Károlyi Mihályt, Kun Bélát, Szamuely Tibort, Pogány Józsefet, stb. Bemutatja a proletárdiktatúra sötét,

nemzetellenes működését, az akkor elkövetett, szörnyűséges bűnöket. Különös pontossággal rajzolja meg Károlyi személyiségét, ingatag jellemét, beteges gyűlöletét Tisza Istvánnal és az ezeréves magyar államisággal szemben, illetve a történelmi Magyarország lerombolási kísérletét.

Tormay műve szinte sokkolja korának Magyarországot, és külföldön is nagy sikert arat. Szinte azonnal lefordítják angolra, és már az évtized közepén, széles körben terjed az Egyesült Államokban is. Klebersberg Kuno kultuszminiszter 1923-ban megbízza a Napkelet című folyóirat szerkesztésével, melyet tudatosan a Nyugat ellensúlyozására hoznak létre. A lap hamarosan a magyar nemzeti értelmiség kiemelkedő folyóiratává válik, itt publikál többek között Áprily Lajos, Herczeg Ferenc, Kodály Zoltán, Reményik Sándor, Sík Sándor, Szekfű Gyula, Zilahy Lajos és Tamási Áron. Az író népszerűsége, tekintélye rohamosan nő. 1935-ben Madame Curie halála után, annak utódjaként, az ENSZ elődjének számító Népszövetségben a Szellemi Együttműködés Nemzetközi Bizottsága élére választják. 1936-ban a Régi ház című regényéért irodalmi Nobel-díjra jelölik.

Élete utolsó éveiben történelmi regény-trilógián dolgozik a tatárjárás korából, melynek csak első két kötetével készül el. A nagy mű befejezetlenül maradt, mégis méltán értékeli Szerb Antal a következőképpen:

"...van benne valami, amit általában hiába keresünk történelmi regényeinkben, atmoszfére, titok, félelem, az elmúlt századok sötét, ködös iszonyata. Nem egy bizonyos kor történelmi levegője van benne, hanem a Történelem levegője; az általános múlt benne van,...a nosztalgia benne van és a lélekben is nosztalgiát tud kelteni. Kár, hogy sosem fog mostmár befejeződni!"

Tormay Cécile 1937-ben hal meg, általános tisztelet és elismerés övezi személyiségét. A magyar irodalomtörténet írás csak adósságát törlesztené, ha végre méltó helyére emelné Őt a korszak irodalmi kánonjában.

Takaró Mihály
Irodalomtörténész

Kitekintő

Évfordulók 2010. június 1-október 15-ig

1920. június 4 - 90 éve történt

Aláírták a trianoni békét, melynek értelmében Magyarország elvesztette területének kétharmad részét.

1875. június 6 - 135 éve történt

Megszületett Thomas Mann, Nobel-díjas német író (Varázshegy, Mario és a varázsló).

1810. június 8 - 200 éve történt

Megszületett Robert Schumann német zeneszerző, a zenei romantika egyik vezéregyénisége.

1625. június 10 - 385 éve történt

Megszületett Apáczai Csere János író, természettudós, tanító, filozófus, polihisztor.

1910. június 11. – 100 éve történt

Megszületett Jacques-Yves Cousteau francia tengerkutató, a Francia Akadémia tagja

1750. július 28 - 260 éve történt

Lipcében meghalt Johann Sebastian Bach osztrák zeneszerző, a barokk zene nagymestere

1095. július 29 - 915 éve történt

Meghalt I. (Szent) László magyar király, aki 1077-től uralkodott.

Székely Bertalan: Honfoglalás

1910. augusztus 21. - 100 éve történt

Meghalt Székely Bertalan festőművész, főiskolai tanár (sz: Kolozsvár, 1835. május 8.)

1860. augusztus 11. – 150 éve történt

Megszületett Bláthy Ottó Titusz gépészmérnök, híradás technikus, sakkozó, sportvezető, MTA tiszteletbeli tagja († Bp., 1939. szeptember 26.)

1940. augusztus 30. – 70 éve történt

Megszületett a 2. bécsi döntés, amelynek eredményeképpen visszatért Magyarországhoz Észak-Erdély és a Székelyföld. A Trianonban elcsatolt 103 ezer négyzetkilométerből 43 492 négyzetkilométer, s a rajta élő 1 344 000 magyar lélek került vissza az anyaországhoz. Ezzel Románia területén körülbelül 400 ezer magyar maradt.

1960. augusztus 30. - 50 éve történt

Meghalt Szőnyi István festőművész, grafikus, főiskolai tanár (sz: Újpest, 1894. január 17.)

1910. szeptember 8. – 100 éve történt

Felavatták a János-hegyi Erzsébet-kilátót

Szent László király

(1046 körül +1095. július 29.)

A belső viszály és egyenetlenség hozta magával, hogy nem magyar földön, hanem Lengyelországban látta meg a napvilágot. Születésének éve a körülményeket egybevetve 1046-ra tehető. Atyja I. (Bajnok) Béla magyar király (1060--1063) volt, anyja Richéza, II. Miciszláv lengyel király leánya, nőágon II. Ottó császár dédunokája. Két fiú és több leánytestvére volt. Bátyja, Géza 1074--1077 között uralkodott. A leányok közül Zsófia Weimar Ulrik örgrófhhoz ment feleségül, Ilona pedig Zvonimir horvát király felesége lett.

László kétszer házasodott. Első felesége, akinek nevét nem ismerjük, valószínűleg magyar főúri leány volt. Ebből a házasságból született leányát Jaroszláv orosz herceg vette feleségül. Majd özvegyiségre jutva Rheinfeldi Rudolf német ellenkirály leánya, Adelhaid lett a felesége, akitől Iréne nevű leánya született; ezt János görög császár vette el feleségül. Ilyenformán szinte az összes szomszédos uralkodóházzal rokonságba került, beleszámítva a két leghatalmasabbat: a görög és német császári dinasztiát is. Salamon király (1063-1074), László unokatestvére ugyanis Judit német császárlányt kapta feleségül.

László egész életét sok küzdelem és megpróbáltatás jellemzi. Még jóformán fel sem serdült, máris viszontagságos időkkel kellett átélnie: a testvérharcot András király és apja, Béla herceg, majd az évekig húzódó viszályt Salamon király és Géza bátyja között. Így korán megedződött az élet iskolájában, s korán előkészült sok harcot magában rejtő uralkodói éveire. Az ő feladata lett ugyanis az ország „megállapítása”, mint Hóman Bálint megjegyzi, vagyis a belső rend megszilárdítása és a külső határok biztosítása. Az ország védelmében még mint fiatal herceg ismételten kitüntette magát. Talán 22 éves lehetett, amikor az úzok (fekete kunok) betörték az ország keleti részébe Salamon királykodása idejében (1068). A Kerlés

melletti ütközetben döntő szerepet játszott a győzelem kivívásában. Ő volt a csata főhőse, különösen azért, hogy az egyik menekülő kun vezért, aki egy magyar leányt vitt magával, üldözőbe vette, legyőzte, és a leányt kiszabadította, jóllehet előzőleg már súlyos sebet kapott a csatában. E hőstette valóságos legendával fonta körül alakját, s a következő századokban számtalan magyar templom falán megfestették. Ugyancsak döntő szerepet játszott, mint vitéz katona a Salamon király és Géza bátyja közötti testvérharcban: a mogyoródi csatában (1074) bátyját győzelemre segítette, s uralmát biztosította.

1077-et írtak, amikor Lászlónak a nép akaratából, jóllehet Salamon még életben volt, át kellett vennie az ország kormányzását. Lelkiületére jellemző, hogy nem koronáztatta meg magát, „mert csak békességet kívánt - mint a krónikás írja -, hogy visszaadhassa Salomonnak az országot, és magának a hercegséget tartsa meg”. Erre azonban nem került sor, mert az egész ország népe egy emberként állt mögötte. „Hírneves és főséges volt”, mivel „Magyarországot meggyarapította”. Nevéhez fűződik Horvátország és Szlavónia meghódítása. De erre nézve is megjegyzi a krónikás: „Ezt a király nem kapzsiságból cselekedte, hanem azért, mert a királyi törvény szerint őt illette az örökség”, lévén a megözvegyült királyné a magyar király testvére. László idejében különösen a Délkeleti-Kárpátokon túl lakó kunok jelentettek állandó veszélyt a magyar népre. Először 1085-ben Kutesk fejedelem indított támadást Salamon izgatására, aki nem tudott belenyugodni országa elvesztésébe. Hatalmas sereggel tört be, de László rájuk rontott, s a kunok úgy menekültek, „mint tépett tollú vadkacsák a keselyűk csőrétől”. Sokkal nagyobb veszélyt jelentett az 1091. évi betörés, mert a király akkor éppen Horvátországban tartózkodott. Az ellenség végigpusztította az ország keleti részét, rengeteg rabot és zsákmányt hurcolva magával. Hallván az ország veszedelmét, László sietett vissza népe védelmére. Még idejében sikerült a kunokat utolérnie. Egy ember kivételével az egész sereget megsemmisítette vagy fogságba ejtette. Ekkor

történt, hogy a csata hevében egyszer csak fölkiáltott: „Atyámfiak! Ne öljük meg ezeket az embereket, hanem csak ejtsük foglyul őket; hadd éljenek, ha megtérnek!”

A többi hadjáratban, Oroszországban, Lengyelországban vagy a nyugati végeken, mindig arra törekedett, hogy azt a részt támogassa, ahol az igazságot vélte. VII. Gergely és IV. Henrik küzdelmében a pápa oldalán állt. A sok háborúság, amit kényszerűségből kellett vállalnia, váltotta ki belőle a montecassinói apáthoz 1091-ben írt levelében a következő vallomást: „Bűnös ember vagyok, mivel nincs lehetőség a földi hatalomban sáfárkodni igen súlyos bűnök nélkül.

Az úz, kun és besenyő betörések tapasztalatai arra bírták Lászlót, hogy a végeket megerősítse. Az elnéptelenedett területekre új telepéseket hozott, kiépítette e keleti részeken a közigazgatási szervezetet, így módon politikai egységgé formálva a későbbi Magyarországot. Ezt a munkát az északnyugati részeken is ő kezdte meg, de Kálmán király fejezte be. Ők ketten építették ki a 72 vármegyéből álló vármegyei rendszert. A politikai szervezés munkájával párhuzamosan haladt az egyházi élet megújítása, intézményeinek újjászervezése, továbbfejlesztése. A meglévő székesegyházakat, káptalanokat és kolostorokat nagy birtokokkal gazdagította, a megkezdett templomépítéseket befejezte, új egyházak és kolostorok egész sorát alapította. Szentjobban, a Tolna megyei Bátán és a nyitrai Koloson bencés kolostorokat létesített. Somogyvárott francia bencéseknek építtetett monostort; ide még száz év múlva is csak francia szerzeteseket vettek föl. Ugyanilyen bőkezűséggel gondoskodott a püspökségekről is. A váci székesegyházat befejezte. Újakat építtet Váradon („Templomot rakatál szíz Máriának, Kiben most nyugoszol minden tisztességgel”) és Gyulafehérvárott. A kalocsai érseki egyházmegyét átszervezte, Bácsra helyezte át a székhelyét, ahol 1091-ben új püspökséget alapított Szent István tiszteletére, de a kalocsai érseknek rendelte alá.

Igen fontos szerepet töltött be uralkodásában az igazságszolgáltatás újjárendezése. Az évtizedes testvérharcban és az egyéb belső küzdelmekben erősen megrendült a törvények kötelező ereje. Különösen elhatalmasodott a tolvajlás, és meglazultak az erkölcsi életet szabályozó törvények. Ezt nem tűrhette az a László, akiről a krónikás ilyen jellemzést ad: „Minden ítéletében Isten félelmét tartotta szembe előtt.” Ezért uralkodása második évében, 1078-ban Pannonhalmán a papság és előkelők jelenlétében szigorú törvényeket hoztak a megrendült vagyonbiztonság megerősítésére. Nem kímélték az előkelő és gazdag embereket sem. Aki egy tyúk értékénél többet lopott vagy elorzott, fölakasztották. Az emberölést sem torolták meg ilyen szigorúan. Az 1085 táján hozott újabb törvénykönyvből az tűnik ki, hogy a szigorú rendszabályok hatásosak voltak, s egyiket-másikat enyhíteni lehetett. A kor szelleme, másrészt László nagy tekintélye és egyházas gondolkodása hozta magával, hogy az egyháziak életviszonyainak szabályozásába is belenyúlt. Az 1092-ben Szabolcsba összehívott zsinaton intézkedtek a papok házassága ügyében, tilalmazták az egyházi javak elidegenítését, s rendezték az ünnepek és böjtök megtartását. Ugyanez a zsinat büntetéssel sújtja a pogány szokásoknak hódolókat, és szabályokat léptet életbe az erkölcsi élet védelmére, mind a házasságon belül, mind azon kívül.

Közismert volt László vendégszeretete. Nem egy királyi vagy fejedelmi sarj talált nála menedékre. Udvarában neveltette fivére, Géza két fiát, Kálmánt és Álmost, valamint András király Dávid nevű fiát, s egy ideig Salamont is udvarában tartotta, mindennel ellátva őt rangjához mértén, amíg csak önként el nem távozott az országból.

A magyar nemzet és az Egyház szolgálata nyilvánult meg abban is, amikor István, Imre és Gellért ereklyéit 1083-ban fölemeltette, az egyházi és világi nagyok, valamint hatalmas néptömeg jelenlétében. Ezzel a magyar népnek a saját nemzetéből adott szent példaképeket.

„Szinte állandóan a tenyerén hordja, kardja élén hordja az életét: minden pillanatban kész

odadobni azt Egyháznak, hazának, egyeseknek - mindennek és mindenkinek, akikben, amiben azt a két szentséget látja testet ölteni, amelyért élt: a magyar ügyet és az Isten ügyét” - írja róla Sík Sándor. Egész élete, eljárásai, intézkedései a szentség jegyét viselik magukon. Már a krónikás is úgy jellemzi, mint aki „mindenkor rugalmas volt és szelíd. Vigasztalta a bajtól sújtottakat, fölemelte az elnyomottakat, az árvák kegyes atyja volt. Az ország minden lakosa csak kegyes király néven emlegette. „Egyik legszebb jellemvonása a megbocsátás volt. Salamont nem büntette meg a kor szokása szerint, csak fogságra vetette egy időre, s „ő maga folyvást imádkozott Salamonért, hogy térjen meg Isten törvényéhez.” Az ének László külsejét sem győzi dicsérni:

„Te arcul tellyes, szép piros valál,
Tekéntettedben embereknél kedvesb,
Beszédedben ékes, karodban erős,
Lám, mendent te ejtesz, ki teveled küzdik.

Tagodban ékes, termetedben díszes,
Válladtul fogva mindeneknél magasb;
Csak szépséges császárságra méltó,
Hogy szent korona téged méltán illet.”

Épp így kitűnt lelkével. „Testedben tiszta, lelkedben fényes, szívedben bátor, miként vad oroszlán.” Amikor tehette, szeretett félrevonulni és imádkozni. Imáinak hatásossága nyilvánul meg az alakját körülfonó legendákban is: az üldöző ellenség előtt a szikla meghasad, éhező katonái táplálására szarvascsordák jelennek meg, imájára víz fakad a sziklából, az ellenség elé dobott pénzei kővé változnak... Ugyanígy lesz „Szent László füve” gyógyír a betegség ellen. Nem csoda, hogy híre a határon túl is elterjedt, benne látták a kor egyik legszebb lovageszményét, s kiszemelték a keresztes hadak vezérének. Erre azonban nem kerülhetett sor, mert 1095. július 29-én az örökkévalóságba költözött. Egy ideig a somogyvári monostorban nyugodott „boldog teste” (Arany János), később Váradon helyezték végső nyugalomra.

Kultusza halála után hamarosan kifejlődött. Tulajdonképpen maga a nép avatta szentté, mielőtt az Egyház hivatalosan megtette volna. Seregestől keresték föl sírját, nemcsak a

gyógyulást, vigasztalást óhajtók, hanem a vitában álló peres felek is. A csodás gyógyulások híre gyorsan terjedt. A szent király ereklyéibe vetett bizalom egyre növekedett; szokássá vált, hogy itt döntsenek el nagy fontosságú pereket, és László oltára előtt tegyenek esküt. Itt tartották az 1134. évi nemzeti zsinatot, s itt döntötték el egy alkalommal a zágrábi püspök perét is. Ezek után az Egyház hivatalos lépése sem váratott soká magára. III. Béla király sürgetésére III. Celesztin pápa 1192-ben László királyt a szentek sorába iktatta.

A szent lovagkirály hatása népe körében az idők folyamán csak növekedett, egyesek szerint még Szent Istvánét is felülmúlta. A nagyváradi székesegyház előtt állították föl híres lovas szobrát, a Kolozsvári-testvérek alkotását, amely - az ének szerint - „fénylik, mint a nap, ragyog, mint az arany: Nem elégzik senki tereád nézni”. Állítólag ennek mása a győri székesegyház hermája, amely fenséget, erőt, s egyúttal nyájasságot is sugároz; ez volna a szent király igazi arca. A mindig győzelmes, „Bátor László” lett a katonák védőszentje, nevének oltalma alatt vonultak a csatába, s ez volt a csatakiáltásuk: „Szent László, segíts!”

1684-ben, a törökök elleni felszabadító háború idején egy külföldi fültanú elbeszélése nyomán följegyezték, hogy a katonák a tábortűznél „fél óráig zenéltek és magyar víg dalokat mondtak Szent László tiszteletére, kinek épp aznap ünnepe volt”, tehát tisztelete még akkor is elevenen élt!

Vajon miben volt a varázsereje?

Talán Prohászka Ottokár fogalmazta meg legkifejezőbben:

„A magyar eszmény Lászlóban lett kereszténnyé és szentté... A kereszténység ezentúl már nemzeti léletté, a keresztény király a nemzet hősévé lett.”

Wass Albert: Jönnek...

(részlet)

„Ültünk a rádió körül s vártuk a híreket. Március óta megszoktuk így körülülni a rádiót, és közönyös arccal, de pattanásig

feszült idegekkel várni valami csodára, ami egyszer előpattan majd a hangszóróból és megtölti örömmel a szobát körülöttünk."

"Most ott ültünk megint és valami kemény szikla feszítette mellkasunkat: tudjuk, hogy megtörtént már a döntés Bécsben, tudtuk, hogy ismeretlen emberek egy percre kezükben forgatták a sorsunkat... imádkoztunk, hogy legyen a lelkünknek olyan szuggesztív ereje, mely képes legyen egy pillanatra befolyásolni az ismeretlen kezét, amelyik talán most húzza meg a vonalat, mely számunkra életet jelent, vagy halált..."

"Aztán megszólalt a rádió. Éreztük... nem: tudtuk, hogy valami nagyot fog mondani. Egy pillanatig olyan volt, mintha meredek szikla tetején álltunk volna, mely alatt fekete mélységben hömpölygött a semmi, s a szikla inogni kezdett..."

Nagyot mondott: a bécsi döntést mondta. Felugráltunk. Tülekedtünk a térkép körül, kezünk reszketve markolta a ceruzát, azt hittük, elpattannak az idegeink. S egy női hang mondta az új határt:

- Kötegyán... Várad alatt... Gyalu alatt... Kolozsvár alatt...

- Kolozsnál északkeletre fordul... Szentgotthárd alatt...

Falunk nevére még a csend is jégtömbbé fagyott... s mondta tovább...

Horthy Erdélyben

- Köbölkút... Bánd... Nyárádtő... Balavásár... Már akkor jéggé s kővé fagyva álltunk. A könny is, mely elindult, szemünkbe dermedt. Soha ennyii súlyos érzés nem viharzott át egyszerre a szívünkön. Ekkora öröm, s ekkora

fájdalom. Hallgatott rég a rádió, s a falunk neve még ott sajgott a szoba négy falán, szűrt és égetett, s mi álltunk kereken a térkép előtt, izzó, s könnyes szemmel, csak néztük egymást, és nem szóltunk semmit.

Aztán megfordultam és az ablakhoz mentem. Nem tudtam, hogy mi az, amit érzek: öröm vagy fájdalom. Éreztem, hogy rohanni kellene, kirohanni a mezők közé, s végigkiáltani rajtuk riadó szóval, hogy öltözzenek csupa virágba, mert újra magyar föld lettek! Az erdőig szaladni és felverni a fákat, hogy énekeljenek a boldogságtól! De ugyanakkor meg kellett volna állni szemközt fordulva a déli dombvonallal, levett kalappal, s lehajtott fejjel.

Nem lehetett csinálni semmi mást, csak állni az ablakban mozdulatlanul, nézni északnak, keletnek, délnek, átölelni egyetlen pillantással a testvérdombokat, átölelni és egybeszorítani őket, hogy ne tudjanak egymástól soha elszakadni..."

Azon az éjszakán nem aludtunk. Csak feküdtünk nyitott szemmel a sötétben, s a gondolataink – fekete szárnyú baglyok – végiglátogattak barátot, rokont, ismerőst..."

„Az pedig az örök élet, hogy megismerjenek téged” (János 17:3.)

Pesterzsébet, 2010. május 9.

Takaró Tamás

Konfirmáció -

Lectió: Dániel könyve 2;19-23.

„Akkor Dánielnek megjelentette az Isten a titkot éjjeli látásban. És akkor áldotta Dániel az egek Istenét.

Szólt Dániel, és monda: Áldott legyen az Istennek neve örökkön örökké: mert övé a bölcsesség és az erő. És ő változtatja meg az időket és az időknek részeit; ő dönt királyokat és ő tesz királyokat; ő ad bölcsességet a bölcseknek és tudományt az értelmeseeknek. Ő jelenti meg a mély és elrejtett dolgokat, ő

tudja mi van a sötétségben; és világosság lakozik vele!

Néked adok hálát, atyáimnak Istene, és dicsérlek én téged, hogy bölcsességet és erőt adtál nekem, és megjelentetted nékem, a mit kértünk tőled.”

Ünneplő keresztyén gyülekezet, szeretett konfirmandusok! Kiemelkedő eseménye minden esztendőben a mi gyülekezeti életünknek az, amit ma is ünneplünk, a konfirmáció. Hiszen egy olyan szertartáson vagyunk most jelen, amikor a konfirmandusok önálló egyháztagok lesznek és először élnek majd az úrvacsora szentségével is a gyülekezet közösségében, a Biblia nyelvén fogalmazva, a szentek közösségében.

Nagy és fontos, hitünk szerint szent dolog történik itt és ma most. Ezért azt kérem azoktól, akik bármilyen szívvel és lélekkel is jöttek el közénk, talán távol állnak attól a világtól, amelybe most mégis ide csöppentek, tegyék meg azt az egyszerű mozdulatot a saját lelkükben az élő Isten felé, hogy imádságos szívvel töltsék itt velünk együtt ezt az időt.

Imádkozni ugyanis mindenki tud. Úgy vagyunk teremtvé, hogy ezt nem is kell tanulni akkor is tudjuk. És erre rögtön rájövünk, ha valami baj történik velünk. Hogy aki soha össze nem kulcsolja a két kezét, soha imádságot nem mond, mégiscsak kiszakad belőle az imádság sóhaja vagy az imádság szavai. Így alkotott meg bennünket az Isten. Kövessük az eseményeket ilyen belső lelki odafigyeléssel, imádságos szívvel.

Bibliaolvasó Kalauzunk szerint - az egy vezérfonal, amely szerint mindennap olvassuk a Bibliát egy rövid Ószövetségi és egy rövid Újszövetségi igeszakaszt - ez a mai napi Ószövetségi igénk. Amikor valaki a hit életútján egy kicsit előrébb jut, és már kezébe veszi Isten ígét is, a Bibliát, netalántán odáig jut, mint a gyakorló keresztyének, az minden nap úgy nyitja fel a Bibliáját, hogy tudja, abból Isten szólítja meg. Isten beszél hozzá.

Amikor készültünk a konfirmandusokkal, annak részeként sokáig beszélgettünk a Bibliáról. És akkor az is elhangzott ott, hogy az Isten szája a Biblia. Isten azon keresztül

beszél. Aki egyszer kíváncsi arra, hogy mit mond az Isten, akár neki is, az nem kerülheti meg a Bibliát. Isten nem a fában és a füvekben beszél, nem a természetben beszél, nem az én gondolataimban beszél. Ez mind önáltatás. Isten kizárólag a Biblián keresztül beszél. Az az Ő szája. Aki tehát akarja hallani az Isten szavát, az Isten neki szóló szavát, annak oda kell tartania a fülét, ahol Isten beszél. Mint ahogy ha egymással beszélgetünk is, oda kell tartanunk a fülünket, hogy meghalljam, hogy mit mondasz te és ha kíváncsi vagy rá, meghalld, hogy mit mondok én.

Azzal a hittel olvassunk minden nap a Bibliát, hogy ma mond nekem ebből valamit az Isten. Én azt hoztam most ide erre az ünnepségre közetek, amit a mai nap az Isten mond az Ószövetségi igén keresztül. Egészen távolra visz bennünket ez a most olvasott ige. Több mint 2500 évvel vissza a történelembe. Abba az időbe, amikor a Babiloni világbirodalom az első nagy följövetelét éli meg. Ez egy óriási birodalom volt. Valóságos világbirodalom.

Azok az igeversek, amiket felolvastam a Bibliából abba az időbe visznek vissza bennünket, amikor ez a birodalom először lett naggyá. Nabukodonozornak hívták a királyát. És ez a király azt csinálta, hogy amikor egy-egy népet leigázott, egy-egy országot elfoglalt, hogy növelje a birodalmát, akkor onnan összegyűjtötte a legtehetségesebb fiatalokat. Minden népből, akiket leigázott. És ezeket bevitte az ő királyi palotájába ahol volt egy egyeteme és ezeket a különböző népekből kiválogatott tehetséges fiatalokat a király egyetemén taníttatták. Meg kellett tanulniuk a káldeusok nyelvét. A leigázó nép nyelvét. Aztán taníttatták őket koruk legkomolyabb tudományaira. Három évig tartott ez az egyetemi képzés, és amikor ennek a végére érkeztek akkor jött a vizsga, méghozzá a király előtt, aki akkor tényleg élet és halál ura volt.

Dániel, akiről ez a könyv szól, akinek a szavait olvastam ekkor egy fiatalember. Később lesz belőle majd a nagy próféta. Egy tehetséges értelmes fiatalember, akinek a népét leigázza Nabukodonozor. Fogságra viszi, és kiválasztják ezt a Dánielt is, mint egy

tehetséges ifjút, hogy tovább képezzék. Mert az volt a király gondolata, hogy kiképezem ezeket a fiúkat és aztán hazaküldöm a saját országukba, amit elfoglaltam, de ott már engem képviselnek, az én nyelvemet fogják tanítani, az én tudományomat fogják tanítani, az én érdekeimet fogják képviselni.

Erről a Dánielről azt olvassuk, hogy kora ifjúságától egy komoly hívő ember volt. Olyan családban nőtt föl, ahol a szülei Istenhez vezették. Megtanították a szent dolgokra. Istenhez vitték. És ez a Dániel kora ifjúságától, éppen ezért egy Istennel folyamatosan kapcsolatban lévő ember volt. Az imádság útján kapcsolatot tartott az Istennel.

A bibliai történet szerint a nagy király egy éjszaka egy szorongató álmot látott. Nem akartam felolvasni, mert nagyon hosszú ez a mai napi igeszakasz kivételesen. Szóval látott egy álmot és hívattatta az álomfejtőit. Valamikor voltak ilyenek. És fejvesztés terhe mellett azt mondta, hogy kettős feladatotok van. Egyrészt mondjátok meg, hogy mit álmodtam, mit láttam álmomban. Másrészt fejtsétek meg, hogy az mit jelent. Nem mondom meg, hogy mit láttam, találjátok ki, és ha kitaláltátok, magyarázzátok meg, hogy mit jelent. De a tudósai között nem volt senki, aki kitalálta volna, hát még megmagyarázhatta volna a király álmát.

Ennek a feladatnak a híre eljutott Dánielig is, aki Isten előtti csendességben volt és Isten ebben a csendben elmondta neki. Hiszen a királynak akart üzenni az Isten. Csak kellett valaki, akin keresztül üzen Isten. És az az Isten embere volt. Elmondta, hogy mit álmodott a király. És Dániel odaáll a király elé és elmondja. Láttál egy álló képet. Ezt úgy mondjuk, hogy szobor. Láttál egy álló képet. Rettenetes volt és egyszerre ragyogó. Az állókép, a szobor feje aranyból volt, a karjai ezüstből, a teste rézből, a lábai vasból, a lábfeje pedig vasból és porcelánból. Ezt láttad király. - Igen ezt láttam. És mond mit jelent ez?

És Dániel megfejti, elmondja Isten üzenetét a királynak. A szobor aranyfeje te vagy, mint a birodalom legnagyobb királya. Az ezüst karok azt jelentik, hogy a következő király, aki

utánad jön gyengébb uralkodó lesz, mint te. A réz test azt jelenti, hogy a harmadik uralkodó a birodalomban kiterjeszti az egész akkor ismert világra a hatalmát. A negyedik a vaslábak azt jelentik, hogy a negyedik uralkodó utánad a legerősebb király lesz. És az ötödik a lábfej, azt jelenti hogy ketté fog szakadni a birodalom. Egymás mellett fog élni, mint a vas és a porcelán. Az egyik része verhetetlenül erős, a másik része törékeny lesz. Azt üzeni neked Isten nagy király, hogy ez lesz a Babiloni birodalom sorsa és benne ilyen lesz a tiéd.

Amikor Nabukodonozor végighallgatta, akkor térdre esett Dániel előtt és próbált, mint egy nagy valaki előtt hódolni. De Dániel nem engedte és azt mondta nem én találtam ezt ki. Értsd meg király, az Isten jelentette ki nekem. Én csak továbbmondtam feléd. Isten az élet és a történelem ura, ma neked üzent.

Azt mondja a Biblia, hogy minden a mi tanulságunkra íratott meg. Ez a történet is, és ez a mai napra rendelt igénk is. Nézzük mi íratott meg a tanulságunkra. Mi az üzenet? Az első az, hogy azt mondja Dániel, Istené a bölcsesség. Ez az első tanulság. Istené a bölcsesség. A bölcsesség kezdete az Isten félelme, mondja a Biblia. Azért hoz annyi buta döntést az ember, mind a maga, mind a családjá, mind a népe életében, akaratlanul is, mert nem bölcs. Mert lehet valaki okos, lehet valaki tanult, lehet valaki jártas tudományokban, a bölcsesség valami más dolog. Az az Isten félelmével kezdődik, és minél kevésbé figyel az ember Istenre, minél kevésbé érdekli az embert, hogy ez az Isten mit mond, annál bölcstelenebb döntéseket hoz. Akaratlanul is. Hozza a bölcstelen döntéseket. Miközben lehet, hogy okos, rendkívül művelt, sokra viszi az életben, csak az élet pusztul körülötte.

Nabukodonozor nem értette az álmot, de nem nyugodott bele, kereste ki lesz, aki segít megérteni, és megtalálta akkor Isten emberében. Végighallgatta és komolyan vette. A bölcsesség Istené, és aki Istentől tanított lesz az maga is bölcs emberré lesz. Másoknak hasznára, mint Dániel lett a király számára haszonnal. Amikor valaki engedi, hogy Isten tanítsa, azt Isten bölcs emberré formálja és tud

segíteni, tanácsolni, vezetni. Amikor nem az indulatai vezetik, nem a vágyai vezetik, nem a dühe vezeti, nem a számításai vezetik, hanem az Isten. Megmondhatja neki Isten és ő azt komolyan veszi.

Kedves konfirmandus testvérek! Az életben életre szóló jó döntéseket Isten bölcsességére figyelve lehet hozni. Jó döntéseket Isten bölcsességére, szavára, azt komolyan véve lehet hozni. Hívogatlak benneteket, hogy jöjjetek és hallgassátok Isten beszédét, hogy bölcs emberekké legyetek. Kevés a bölcs politikus, azért néz ki úgy a világ, ahogy kinéz. Kevés a bölcs férfi és kevés a bölcs nő. Azért néznek ki a családjaink úgy, ahogy kinéznek. Kevés a bölcs ifjú, ezért állunk ott erkölcsileg, ahol tartunk. Fontos lenne, hogy minél több Istentől tanított bölcs ember éljen ebben az országban. Nagyon ráférne a családjainkra, az otthonainkra, az ifjúságunkra, egész magyar népünkre. Hívlak benneteket kedves fiatalok Istenhez, aki a bölcsességet adja. Legyetek tőle tanítottak, hogy bölcs emberként élhessetek.

Aztán azt mondja tovább Dániel, hogy Istené az erő is. Istené a hatalom. Amit az Úr Jézus is elmondott velünk a „Miatyánk”-ban, hogy tiéd az ország és a hatalom. Mióta leszoktunk róla, hogy mondjuk az Úri imát a „Miatyánk”-ot és benne ezt is, hogy tiéd Isten a hatalom, azóta úrhatnámkodunk, úgy csinálunk, mintha én lennék az úr, ott azon a kis dombon ahol élem az életemet. Abba a kis körbe megmutatom, hogy ki az úr. Tiéd a hatalom. Istené az erő.

Így mondja Dániel, Isten változtatja meg az időket. Nem mi változtatjuk meg. Királyokat ültet a trónra és taszít le. Nézzétek, rendszerek jöttek és mentek ez alatt a 2500 év alatt is. Világok születtek és világok pusztultak el. Új népek tűntek fel a történelem színpadán és tűntek el. Az egy csoda, hogy mi vagyunk. Mi magyarok vagyunk. Ez egy csoda. Isten csodája. De Istené az erő, Istené a hatalom. Ő hozza el az időket és változtatja meg. Ő emeli fel a királyt és viszi félre, teszi félre. Nem mi. Kedves fiatal konfirmandus testvéreim, mindnyájunknak megvan a történelmünk. Az maga az életünk. Ne akarjuk a történelmünket a történelem Ura nélkül élni, mert abból csak

sodródás lesz. Hogy az ember csapódik ide meg oda. Gondol ezt meg azt. Csinál ilyen meg az ellenkezőjét. Hiszi ezt, aztán hiszi amazt. A történelem ura Isten, az életünk ura akar lenni és biztonságban vezetni akarja az életünket.

A harmadik, amit mond Dániel Istenről, hogy ő jelenti meg a mély és elrejtett dolgokat. Csuda izgalmas itt a Biblia eredeti szövege, Isten jelenti meg a mély és elrejtett dolgokat. Az élet tele van vele, mély és előlünk elrejtett dolgokkal, titkokkal. De van egy csomó félrevezetés, becsapás, hazugság. Mély és elrejtett dolgok sokasága. És sajnos az a baj, hogy mindeközben egyre felületesebbek leszünk. A mélységek nem érdeklik az embereket. Az összefüggések nem izgatják. Csak napról napra élnek. Isten azonban ismeri a mély és elrejtett dolgokat.

Kedves testvérek, fontos ez az igei mondat Istenről, mert minden nagydolog a mélyben történik. A felszín az mindig csacsog. És az emberek egyre felszínebbek és csak csacsognak. A nagy dolgok a szívünkben bennünk is mélyen történnek. Úgyhogy a társunk nem tud talán róla, hogy mi történik bennem ott mélyen. Hogy szülő nem ismeri a gyermekét, hogy mi történik gyermekében ott mélyen. Isten ismeri, hogy mi van bennünk mélyen. És Isten ezt a mélységet, ezt a titkot kész felszínre hozni.

Aztán még ilyen is mond Dániel, hogy Isten tudja, hogy mi van a sötétben. Erről már nem akarok beszélni csak elétek hozom, hogy Dániel eljut idáig is, hogy Isten ismeri a sötétség egész világbirodalmát. Mi van a sötétített, elrejtett, eltakart dolgok mögött. Amiket előlünk is takarnak, amiket mi takarunk mások elől, amiket elrejtünk a sötétben, mintha igazán el lehetne rejteni Isten elől bármit is ezen a világon. Azt mondja az ige, mindent napfényre hoz az Isten.

Drága testvérek, összefoglalóan azt mondom, hogy az az Isten aki tudja mi van a mélyben, akié az erő és a hatalom, az ma társul szegődik a mi fiataljaink mellé. És kész társul szegődni mellénk is, ha ezt mi is akarjuk. Ha ezt igényeljük. Amikor idejöttök majd úrvacsorázni, valaki életében először, szabad ma itt elmondani annak az Istennek aki lélek

és itt van, hogy hiányzol nekem, hogy társul szegődj az én életem mellé. Szeretnék bölcs ember lenni. Bölcs férj, bölcs édesapa és nagyapa. Bölcs édesanya és társ. Szeretnék bölcs testvér lenni. Taníts engem Isten, és ő segíteni fog. Társul szegődik és tanácsol.

Kedves konfirmandus testvérem, költői a kérdés, de felteszem: Szeretnél-e boldog ember lenni? Akkor figyelj imádságos szívvel naponta csendben az Istenre. Kapsz egy Bibliát, a gyülekezet ajándékát. Vedd a kezedbe és olvasd és csendesedj egy imádságra el minden nap. Engedd, hogy Isten tanítson és bölcs, boldog hívő emberré leszel. Adja meg nekünk a magasságos Isten, adja meg nektek a magasságos Isten, hogy így legyen.

Ámen!

Állandó gyülekezeti alkalmaink

Októbertől minden hónap második és negyedik hétfőjén este 18:30-kor: felnőtt fiatalok bibliaórája

Kedden 10 órakor: asszonyok bibliaórája

Októbertől minden hónap első és harmadik keddjén este 18 órakor: férfiak bibliaórája

Szerdán 19 órakor: énekkari próba

Csütörtökön 10 órakor: gyülekezeti bibliaóra

18 órakor: kis ifi bibliaórája

Pénteken 18 órakor: nagy ifi bibliaórája

Vasárnap 10: felnőtt és gyermek istentisztelet, valamint gyermekmegőrzés

11:30-kor énekkari próba

Gyülekezeti hírmondó: a Pesterzsébet Központi Református Egyházközség kiadványa.

Cím: 1204 Budapest, Ady Endre u. 81. 283-00-29 www.pkre.hu

Felelős szerkesztő: Pappné G. Judit

Felelős kiadó: Takaró Tamás esperes, lelkipásztor